

FACTORS QUE DETERMINEN L'ÀREA D'INFLUÈNCIA DE L'AEROPORT DE L'ALTET

VICENT FERNÁNDEZ CUENCA

INTRODUCCIÓ

La capacitat de transportar passatgers i mercaderies depén tant de l'operativitat de l'aeroport per a realitzar aquestes funcions en el menor termini de temps possible (cosa que disminueix el període d'estada dels passatgers/aeronaus i augmenta la capacitat de l'aeroport), com d'una sèrie de factors endògens (dins de l'aeroport) i exògens (fora de l'aeroport). Ací parlarem d'aquests últims, ja que ens permetran definir l'àrea d'influència de l'aeroport de l'Altet.

Entre els factors exògens podem destacar, en primer lloc, una localització òptima per al trànsit aeri, de manera que les condicions físiques i climatològiques siguen les més favorables possibles; en segon terme, caldria remarcar la importància de l'existència de vies de comunicació ràpides i capaces d'absorbir el trànsit de vehicles afegit per l'activitat de l'aeroport; en tercer lloc, el volum demogràfic al qual serveix l'aeroport, com també la distància en què es troba; en quart lloc, hi ha l'activitat turística del litoral alacantino-murcià; i finalment, esmentarem l'activitat industrial i empresarial d'Alacant i de Múrcia.

1. LOCALITZACIÓ

L'aeroport de l'Altet es troba en una situació geogràfica excel·lent: *«el aeropuerto de Alicante se sitúa sobre una formación cuaternaria de la cuenca de Elche, que presenta un modelado de gla-*

cis, a 29,4 m sobre el nivel del mar. Los accidentes topográficos son prácticamente nulos, lo único que altera el paisaje inmediato son las elevaciones miocénicas de la sierra del Colmenar (apenas rebasan los 100 m de altura) que en sentido E-W se localizan a poco más de un kilómetro al norte del aeropuerto. La suave topografía, la intensidad y dirección de los vientos (en contadas ocasiones se rebasan los veinte nudos, con componentes W-NW), las características térmicas y pluviométricas del área (alrededor de 17°C y 300 mm de media anual) y los altos índices de visibilidad (en el 99,5% de las mediciones se superan los 4.800 m) conceden al aeropuerto una ubicación óptima que le permite un uso eficaz, sobre todo por la excelente orientación de la pista de vuelo».¹

2. LES VIES DE COMUNICACIÓ

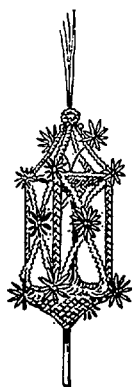
L'aeroport està situat al centre del nus de carreteres que enllaça Alacant per autovia i autopista amb la xarxa europea d'autopistes (A-7), amb el sud de la Península (autovia de Múrcia i l'extensió a Granada i Almeria), amb la Meseta (autovia de Llevant, que posarà els habitants d'Albacete dins la isocronia de 80' minuts de l'aeroport). Els nusos viaris són àrees de gran potencialitat econòmica, ja que són zones preferents per a la localització d'empreses industrials i de serveis; si les mercaderies es transporten per carretera, les activitats de gestió i de direcció depenen de mitjans de transport ràpids que connecten amb els centres econòmics tant estatals com interestatals, de manera que la presència de l'aeroport en aquesta zona representa un factor important per al seu desenvolupament.

3. L'ÀREA D'INFLUÈNCIA

La proximitat de nuclis importants de població proporciona a l'aeroport una àrea d'influència de dos milions tres-cents mil habitants en la isocrona de 90'. Cal explicar aquest factor convenientment, ja que ens permet justificar econòmicament i socialment l'existència de l'aeroport amb vista a un desenvolupament harmònic d'una àmplia zona de la Comunitat Valenciana, de Múrcia i d'Albacete.

L'aeroport està situat prop de nuclis importants de població: Alacant i Elx, les dues ciutats més grans, es troben a 10 quilòmetres de l'aeroport, enllaçades per l'autovia dins de la isocrona de menys de 15' minuts a l'aeroport; Múrcia capital és a 36' minuts, enllaçada també per l'autovia; Cartagena es troba en la isocrona de 90' minuts i Albacete, per l'autovia de Llevant, és a 85' minuts. La vall del Vinalopó, amb un potent equipament industrial, se situa en la isocro-

¹ José Daniel Gómez López & José Antonio Segrelles Serrano. *El aeropuerto de Alicante y su área de influencia*, Alacant, Ed. COEPA, 1991.

na de 30' minuts de l'aeroport. El quadre I reflecteix la distribució de la població per províncies en blocs de quinze minuts a l'aeroport.

QUADRE I

Població situada entorn de l'aeroport en intervals de quinze minuts

	<u>15'</u>	<u>30'</u>	<u>45'</u>	<u>60'</u>	<u>75'</u>	<u>90'</u>
ALACANT	563.662	799.106	1.002.317	1.181.153	1.217.729	1.217.729
MÚRCIA	-	-	344.654	506.054	626.702	915.385
ALBACETE	-	-	-	31.089	31.089	163.644
TOTAL	563.662	799.106	1.346.971	1.718.296	1.857.520	2.296.758

Font: Dades de població *Anuari Banesto*, elaborades per Alfonso López Sánchez, enginyer superior aeronàutic.

S'han exclòs d'aquest quadre aquells municipis amb menys de tres mil habitants (els quals sumen 140.000 persones més), com també els municipis del sud de València, ja que es considera que es troben en una franja on els aeroports d'Alacant i València exerceixen el seu àmbit d'acció; si hi afegíssem aquestes xifres, l'àrea d'influència de l'aeroport assoliria els dos milions sis-cents mil persones. En el quadre II observem que aquesta àrea s'estén per Alacant, Múrcia i Albacete. El creixement demogràfic d'aquestes zones en el període dels anys 1980-90 ha estat el següent:

QUADRE II

Creixement demogràfic en el període 1980-90

	<u>1980</u>	<u>1990</u>	<u>DIF.</u>	<u>%</u>
ALACANT	1.148.597	1.288.262	+139.665	+12,15
MÚRCIA	957.903	1.062.066	±104.163	+10,87
ALBACETE	334.468	350.299	±15.834	+4,73

Font: *Anuari Banesto*, 1991. Elaboració pròpia.

Aquest creixement es deu més a l'arribada de població immigrant que no a l'increment de la taxa de natalitat; açò ens demostra el desenvolupament i la potencialitat econòmica de l'àmbit geogràfic en el qual l'aeroport exerceix el seu radi d'acció.

De la població resident a la província d'Alacant cal destacar un segment prou important, com és el de la població estrangera; no

debades Alacant és la quarta província espanyola quant al nombre d'estrangers residents. Dels 59.000 residents estrangers censats a la Comunitat Valenciana, 50.000 es troben a la província d'Alacant (als quals hauríem de sumar els més de tres mil de la Comunitat de Múrcia). La procedència d'aquests estrangers és molt diversa: 20.000 britànics, 5.000 holandesos, 4.900 alemanys, 4.000 francesos, 2.700 belgues, 2.000 suïssos, etc. Per a aquesta població (majoritàriament jubilats) la possibilitat més còmoda per a tornar al seu país és l'avió; per tant, el seu pes específic amb vista al manteniment d'un trànsit regular internacional és prou important, ja que, a més a més, aquesta població genera per si mateixa un flux considerable de passatgers causat pel component familiar. Pròximament, s'hi haurà d'afegir l'impacte que suposarà la instal·lació de l'Agència de Marques, amb l'arribada dels funcionaris comunitaris (amb un nivell d'adquisició elevat) i les seues famílies. Sense oblidar l'augment previsible de les pernoctacions de negocis que originarà.

4. L'ACTIVITAT TURÍSTICA

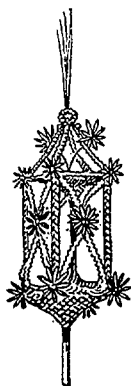
No hem d'oblidar el caràcter turístic de la costa alacantino-mur-ciana, ja que l'aeroport estén la seua àrea d'influència al llarg de més de dos-cents quilòmetres per la costa: pel nord fins a Gandia, i pel sud fins als límits amb Almeria. És d'especial importància, en aquest aspecte, la ciutat de Benidorm, autèntic empori turístic, com ho reflecteixen les dades facilitades per l'Institut Turístic Valencià referides a l'any 1991: de les 79.000 places hoteleres de la Comunitat Valenciana, 50.000 corresponen a la província d'Alacant, i molt particularment a Benidorm, tal com podem comprovar en el quadre III.

QUADRE III

Places en establiments hotelers de la Comunitat Valenciana el 1993

	<u>HOTELS</u>	<u>HOSTALS</u>	<u>TOTAL</u>	<u>%</u>
ALACANT	15.667	2.661	18.328	23,50
BENIDORM	31.097	589	31.686	40,10
CASTELLÓ	10.304	3.726	14.030	17,70
VALÈNCIA	11.592	3.198	14.790	18,70
COMUNITAT	68.660	10.174	78.844	100,00

Font: Conselleria d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia.

Les dades són més cridaneres encara si observem les pernoctacions en establiments hotelers, la distribució de les quals és la següent: 13.166.712 a la Comunitat Valenciana, 8.289.708 corresponen a Benidorm (63%) i 1.877.892 corresponen a la resta de la província d'Alacant (14,30%); en total, la província d'Alacant té el 77,30% de les pernoctacions hoteleres de la Comunitat i, per tant, supera àmpliament Castelló i València, tal com reflecteix el quadre IV. És important assenyalar el diferent tipus d'estades que es produeixen tant a València com a Alacant: mentre que en el primer cas el component turístic té un pes molt reduït i es tracta més aïna de visites de negocis, les pernoctacions a la província d'Alacant tenen un doble vessant: turístic a Benidorm i de negocis a Alacant. Un terç del total de pernoctacions a la província d'Alacant arriben a través de les instal·lacions aeroportuàries, ací rau, doncs, la importància de l'aeroport, tant pel que fa al sector turístic d'Alacant i Múrcia com a la gestió directiva empresarial.

QUADRE IV
Pernoctacions en establiments hotelers el 1993

	<u>ESPANYOLS</u>	<u>ESTRANGERS</u>	<u>TOTAL</u>	<u>%</u>
ALACANT	1.522.476	355.416	1.877.892	14,30
BENIDORM	4.444.608	3.845.100	8.289.708	63,00
CASTELLÓ	1.114.032	214.200	1.328.232	10,00
VALÈNCIA	1.372.464	298.416	1.670.880	12,70
COMUNITAT	8.453.580	4.713.132	13.166.712	100,00

Font: Conselleria d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia.

5. LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Finalment, farem esment de les activitats econòmiques a les províncies d'Alacant i Múrcia, que compten amb una xarxa industrial i de serveis ben considerable. En aquest sentit, destacarem les comarques del Vinalopó i de la zona de Cartagena, com també diversos polígons industrials creats al voltant de les autovies. També convé destacar el projecte del triangle Alacant-Elx-Santa Pola, que afecta de ple l'aeroport; en aquesta zona ja s'ha instal·lat el Pavelló de la Fira, i s'hi ubicarà l'Agència de Patents i Marques de la CE. Si aquest espai és aprofitat convenientment i és destinat a les funcions de direcció i

desenvolupament de tecnologia punta, servirà d'impuls a les activitats econòmiques de la província. Així mateix, inclourem en aquest apartat dos elements importants en el desenvolupament de tota aquesta zona. En primer lloc, les universitats d'Alacant i Múrcia, com a centres d'investigació qualificats, generadors d'un flux d'intercanvis culturals amb altres universitats i que serveixen de suport a l'activitat industrial. En segon lloc, el vessant institucional; no podem oblidar la dinàmica de contactes institucionals que l'Estat de les autonomies ha generat entre els governs regionals i l'Administració central i que dins l'àrea d'influència de l'aeroport es troben totes les institucions administratives i de govern de la comunitat murciana.

De la breu enumeració d'aquests factors es dedueix la importància que té l'aeroport de l'Altet en el teixit econòmic i social de la província i que la seua àrea d'influència s'estén per les províncies de Múrcia i d'Albacete, ja que aquest és l'enllaç més ràpid i eficaç amb els diversos centres comercials i de negocis estatals i interestatals. De tot això es desprén la necessitat de rendibilitzar al màxim socialment i econòmicament unes instal·lacions que han de servir de suport per al desenvolupament de les províncies d'Alacant, Múrcia i Albacete. Ací rau la necessitat de potenciar el transport aeri incrementant els enllaços aeris amb Madrid, Barcelona, els dos arxipèlags i obrint connexions amb el nord de la Península, sobretot amb Galícia i la cornisa cantàbrica. En l'àmbit interestatal destaca la inexistència d'enllaços amb Brussel·les, Roma, Milà o Ginebra; tot i que les comunicacions internacionals de l'Altet amb les principals destinacions europees és satisfactòria, com també la seua consolidació com a punt d'enllaç amb el nord d'Àfrica. La conjunció i la potenciació de tots els elements que hem esmentat permetrà el desenvolupament tant de l'aeroport com de tota la zona en què exerceix la seua influència.